

BEVEZETÉS

Ez a könyv nem *olvasni való*. A „felhasználót” úgy képzeltük el, hogy ül a számítógépe előtt, letölti az Internetről a www.typotex.hu utasításra megjelenő információs ablakból a könyvhöz tartozó adatfile-okat, behívja az SPSS programcsomagot, majd kinyitja ezt a könyvet.

Minden témakör első oldalain az adott elemzési technika SPSS-beli alkalmazásának leírását találja, tehát először a parancssorokkal ismerkedhet meg. Ennyiben kifejezetten úgy érezheti magát az olvasó, mintha egy SPSS kézikönyvet forgatna. Reményeink szerint azonban a fejezetekben található futtatások önállóan véghez vitt megisméltése és a szöveg türelmes elolvasása után nem csak az adott módszer alkalmazhatóságának feltételeivel ismerkedhet meg, hanem azt is megérti, milyen típusú kérdések megválaszolására alkalmas az adott eljárás, mik az alkalmazás korlátai és milyen „cselek” vethetők be akkor, mikor már minden reménytelennek látszik.

A könyv első felében olyan aggregáló módszereket ismertetünk, amelyek nem csak a mérések érvényességének és megbízhatóságának növelésére alkalmasak, hanem esetenként a társadalomkutatók legfőbb kérését is enyhítik: magasabb mérési szintre transzformálják az eredeti változókat. A második rész a magyarázó modellekkkel foglalkozik, megmutatva a többdimenziós térben való tájékozódás nehézségeit és szépségeit. A könyvet két „divatos” eljárás, a többdimenziós skálázás és a logisztikus regresszió ismertetése zárja.

E munkát természetesen azok is haszonnal forgathatják, akik nem megalapozni, hanem bővíteni szeretnék ismereteiket, illetve akik egy konkrét probléma megválaszolásához szeretnének segítséget kapni. Az ő tájékozódásukat a tárgymutató segíti. A *Melléklet* a 9-es SPSS parancsikonjait mutatja be, lehetőséget teremtve ezzel arra, hogy a syntax ablakból futtatandó parancsok helyett a „klikkelés” gyors technikáját is megismerhessük.

A kötet nem tartalmaz külön tárgymutatót, mivel úgy gondoljuk, hogy a részletes tartalomjegyzék egyben a tárgymutató funkcióját is betölti.

Végezetül szeretnénk köszönetet mondani Csepeli Györgynek, Ferge Zsuzsának, Kovács Andrásnak és Örkény Antalnak, akik lehetővé tették, hogy egy-egy kutatásuk adataiból elkészítsük azokat a kis file-okat, amelyek a könyv példaanyagát szolgáltatják.

Budapest, 2002. január

a szerzők